Lakivaliokunta

Torstai 8.10.2026 klo 10.00—10.40

Läsnä
puheenjohtaja Juho Eerola ps
jäsen Pekka Aittakumpu ps (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Elisa Gebhard sd (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Pia Hiltunen sd (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Mari Holopainen vihr (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Aleksi Jäntti kok (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Mari Kaunistola kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Mika Riipi kesk
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto
valiokuntaneuvos Julia Höyhtyä

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 9 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Hallituksen esitys HE 175/2026 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027 A 3
Eriävä mielipide HE175_26_Eriava_mielipide_sd.pdf B 3
Eriävä mielipide HE175_26_Eriävä mielipide vihr.pdf C 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Yleiskeskustelun aikana ed. Elisa Gebhard ilmoitti tekevänsä yksityiskohtaisessa käsittelyssä käsittelyn pohjaa koskevan ehdotuksen. Myös ed. Mari Holopainen ilmoitti tekevänsä yksityiskohtaisessa käsittelyssä käsittelyn pohjaa koskevan ehdotuksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä ed. Elisa Gebhard ehdotti ed. Juha Viitalan kannattamana, että käsittelyn pohjaksi otetaan lausuntoluonnos, jossa on huomioitu sd-ryhmän eriävästä mielipiteestä myöhemmin ilmenevä ehdotus.

Myös ed. Mari Holopainen ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan lausuntoluonnos, jossa on huomioitu vihr-ryhmän eriävästä mielipiteestä myöhemmin ilmenevä ehdotus. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Äänestettiin ed. Elisa Gebhardin pohjaa koskevasta ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan. Äänin 10—4 (0 tyhjää) käsittelyn pohjaksi päätettiin ottaa sihteerin laatima lausuntoluonnos.

Tämän jälkeen ed. Mari Holopainen ehdotti, että lausuntoluonnokseen lisätään esimerkiksi kappaleen 4 tai 7 loppuun seuraavaa: ”EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapaktin käsittelyssä hallinto-oikeuksille säädetyt huomattavan tiukat käsittelyajat tulevat asiantuntijoiden mukaan pidentämään muiden asiaryhmien käsittelyaikoja entisestään, myös kiireellisissä asioissa kuten lastensuojeluasioissa. Lisäksi hallituskauden aikana on toteutettu myös useita muita tuomioistuinten työmäärää lisääviä lainsäädäntöhankkeita, joihin ei ole osoitettu lisärahoitusta.” Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Lisäksi ed. Mari Holopainen ehdotti, että lausuntoluonnokseen lisätään seuraava kappale: ”Sote-järjestöihin kohdistuneiden mittavien leikkausten lisäksi OM:n myöntämät 50 000 euron järjestöavustukset sekä Pakolaisneuvonnalle että Rikosuhripäivystykselle ollaan lakkauttamassa. Ottaen huomioon erityisesti EU-paktista aiheutuva korostunut oikeusturvan tarve jatkossa, tulisi Pakolaisneuvonnan avustusta pikemminkin nostaa eikä leikata. Rikosuhripäivystyksen asiakasmäärä kasvoi viime vuonna, ja poliisi ohjaa vakiintuneesti ihmisiä Rikosuhripäivystyksen palveluiden pariin. Tämä kertoo siitä, että Rikosuhripäivystys on vakiintunut osaksi suomalaista oikeusjärjestelmää ja sen toimintaa olisi syytä tukea myös jatkossa OM:n toimesta.” Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Kappaleeseen 6 lisättiin kolmanneksi virkkeeksi seuraava virke: ”Myöskään AIPA-asianhallintajärjestelmä ei nopeuta eikä tehosta syyteharkintaa tai muuta syyttäjän työtä.”

Kappaleen 11 viimeisen virkkeen loppu muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”…ja alalla on jo vuosia työskennelty jaksamisen äärirajoilla.”

Kappaleen 12 ensimmäinen virke muutettiin kuulumaan: ”Edellä esitetyn perusteella ja lukuisiin aiempiin kannanottoihinsa viitaten lakivaliokunta edellyttää oikeusministeriön hal-

linnonalan riittävistä pysyvistä määrärahoista huolehtimista”. Lisäksi kappaleen neljännessä virkkeessä ilmaisu ”tulee huolehtia” muutettiin ilmaisuksi ”on huolehdittava”.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Merkittiin, että ed. Elisa Gebhard, ed. Pia Hiltunen, ed. Juha Viitala ja ed. Mari Holopainen varasivat tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että eriävä mielipide on jätettävä sihteerille viimeistään torstaina 8.10.2026 klo 12.00.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Elisa Gebhard, ed. Pia Hiltunen, ed. Juha Viitala sekä ed. Mari Holopainen, liite B 3 ja C 3.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vankeuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 120/2026 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 59/2026 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja Kolumbian välisen Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja Kolumbian rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä koskevan sopimuksen neuvottelemisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 58/2026 vp
Asiantuntijalausunto U 58/2026 vp LaV 08.10.2026 Syyttäjälaitos A 5

Asia on saapunut lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Valiokunnassa oli kuultavana:
- asiantuntija Konsta Vepsäläinen, oikeusministeriö

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Syyttäjälaitos, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle menettämisseuraamuksia koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 137/2026 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 64/2026 vp

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 64/2026 vp on saapunut valiokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi esitutkintalain, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 138/2026 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 60/2026 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 20/2026 vp

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 20/2026 vp on saapunut valiokuntaan.

8. Muut asiat

Keskusteltiin hallituksen esityksen HE RL 1 luvun käsittelystä.

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 13.10.2026 klo 10.00 etäkokous.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Tuokila